

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Bogusław Cudowski (sprawozdawca)

SSN Beata Gudowska

w sprawie z wniosku syndyka masy upadłości działającego na rzecz C. spółki z o.
o. z siedzibą w W. w upadłości
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
z udziałem zainteresowanych: A.S., D.G., P.N., S.Ś., K.M., M.S.
o podstawę wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 listopada 2017 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 24 lutego 2017 r., sygn. akt III AUa (...),

oddala zażalenie

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z 24 lutego 2017 r. odrzucił skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 1 września 2016 r. (pkt 1); oddalił wniosek o wstrzymanie wykonania powyższego wyroku (pkt 2).

Sąd zauważył, że skarżący w skardze kasacyjnej oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia w kwocie 15.050 zł, wskazując jednocześnie wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach indywidualnych dotyczących poszczególnych zainteresowanych, a mianowicie w przypadku D.G. – 650 zł, K.M. – 704 zł, P.N. – 957 zł, A.S. – 814 zł, M.S. – 644 zł, S.Ś. – 696 zł. Sąd wskazał, że w tej sprawie

odwołujący się zaskarżył decyzje organu rentowego dotyczące ubezpieczonych, w których określono wyłącznie podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne zainteresowanych z tytułu podlegania ubezpieczeniom jako pracownicy odwołującego się za okresy wskazane w tych decyzjach. Przypisanie wyższej podstawy wymiaru składek wynikało z uznania, że w przychodach osiągniętych przez zainteresowanych należało uwzględnić kwoty wypłaconych napiwków, które stanowią element wynagrodzenia ze stosunku pracy. W tych okolicznościach, w ocenie Sądu Apelacyjnego przedmiotem sporu w tej sprawie, a w konsekwencji przedmiotem zaskarżenia, jest jedynie wysokość należnych składek od zwiększonych podstaw wymiaru na ubezpieczenia opisane w zaskarżonych decyzjach. Sąd Apelacyjny podkreślił również, że w niniejszym postępowaniu sprawy zostały połączone do wspólnego rozpoznania na podstawie art. 219 k.p.c., co jednak nie skutkowało utratą ich samodzielności. Wskazał na postanowienie Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2014 r., II UZ 69/13, i stwierdził, że o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia w każdej z tych spraw. Uwzględniając, że przedmiotem sporu jest wyłącznie wysokość składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, a wartość przedmiotu zaskarżenia odnosi się do części stanowiącej różnicę pomiędzy sumą przypisanych w spornych decyzjach składek, a wynikającymi z deklaracji płatnika, Sąd orzekł, że skarga kasacyjna nie jest dopuszczalna w świetle art. 398² § 1 k.p.c.

Skarżący, reprezentowany przez pełnomocnika, zaskarżył postanowienie Sądu Apelacyjnego w całości.

Zarzucono naruszenie art. 398² § 1 k.p.c. zdanie drugie w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c. przez jego „błędą wykładnię skutkującą uznaniem, że skarga kasacyjna wniesiona przez Powoda dotycząca ubezpieczeń społecznych dotyczy sprawy wyłącznie o ustalenie wysokości składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne należnych ze stosunku pracy, podczas gdy w rzeczywistości przedmiotem zaskarżonego postępowania było objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego Zainteresowanych, a która to błędna wykładnia przepisów postępowania doprowadziła Sąd Apelacyjny do bezzasadnego odrzucenia skargi kasacyjnej Powoda”.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz zasądzenie

na rzecz powoda kosztów procesu w niniejszym postępowaniu.

Pismem z 29 czerwca 2017 r. syndyk masy upadłościowej C. Sp. z o.o. w upadłości z siedzibą w W. wskazał, że niniejsze postępowanie winno ulec zawieszeniu z urzędu na podstawie art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 145 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2016 r., poz. 2171, ze zm.), wszelkie orzeczenia wydane od dnia ogłoszenia upadłości C. Sp. z o.o. z siedzibą w W., to jest od 10 kwietnia 2017 r. powinny zostać uchylone na podstawie art. 174 § 2 k.p.c., a syndyk powinien zostać wezwany do wzięcia udziału w sprawie na podstawie art. 174 § 3 k.p.c. Syndyk wskazał ponadto, że w przypadku oświadczenia syndyka, że wstępuje do postępowania, niniejsze postępowanie nie może zostać podjęte z udziałem syndyka i powinno zostać zawieszone zgodnie z art. 180 k.p.c. do czasu wyczerpania trybu dochodzenia roszczeń przewidzianego w prawie upadłościowym zgodnie z art. 145 ustawy – Prawo upadłościowe. Niezależnie od powyższego, syndyk wniósł o doręczanie korespondencji w niniejszej sprawie na adres kancelarii syndyka.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne.

Przedmiotem niniejszych spraw nie była podstawa wymiaru składek, ale wysokość składek należnych od określonej podstawy ich wymiaru, a więc spór nie obejmuje kwestii, w których skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia.

Zgodnie z art. 398² § 1 zdanie pierwsze i drugie k.p.c., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Za uchwałą siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 12 czerwca 2014 r., II UZP 1/14, (OSNP 2014 nr 12, poz. 168) należy wskazać, że w razie objęcia jednym wyrokiem wielu decyzji ustalających płatnikowi składek (pracodawcy) i wskazanym w tych decyzjach pracownikom podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną oznacza się odrębnie względem każdego ubezpieczonego pracownika (art. 19 § 2 w związku z art. 398⁴ §

3 k.p.c.). Oznacza to, że w okolicznościach sprawy wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną oznacza się odrębnie względem każdego zainteresowanego, co wobec wskazanych w postanowieniu Sądu Apelacyjnego z 24 lutego 2017 r. wartości przedmiotu zaskarżenia dla zainteresowanych prowadzi do oddalenia zażalenia.

Odnosząc się natomiast do pisma syndyka masy upadłości datowanego na dzień 29 czerwca 2017 r., Sąd Najwyższy zauważa, że w przypadku masy upadłości zarówno zawieszenie postępowania (art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c.), jak i podjęcie zawieszonego postępowania (art. 180 § 1 pkt 5 k.p.c.) następuje z urzędu, a zatem wniosek syndyka miał dla Sądu Najwyższego jedynie sygnalizacyjny, a nie wiążący charakter. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono trafny i przekonująco uzasadniony pogląd, zgodnie z którym z uwagi na szczególny, nadzwyczajny charakter postępowania kasacyjnego, w którym kontrolą objęte jest orzeczenie prawomocne, a przedmiotem tej kontroli jest prawidłowość wykładni i stosowania prawa przez sąd drugiej instancji w oparciu o ustalony przez ten sąd stan faktyczny i w zasadzie jedynie w granicach zaskarżenia i zgłoszonych podstaw kasacyjnych (jakkolwiek z obowiązkiem uwzględnienia z urzędu nieważności postępowania), oczekiwanie na załatwienie objętych procesem roszczeń w postępowaniu upadłościowym nie jest celowe, ponieważ nie może wpłynąć na wynik postępowania kasacyjnego. Przepis art. 398¹³ § 2 k.p.c. za niedopuszczalne uznaje powoływanie w postępowaniu kasacyjnym nowych faktów i dowodów, wyklucza też wyjście przez Sąd Najwyższy poza ustalenia faktyczne stanowiące podstawę zaskarżonego orzeczenia, którymi jest związany. Wobec czego zdarzenie nieobjęte tymi ustaleniami, mające miejsce po wydaniu zaskarżonego orzeczenia, jakim jest rozstrzygnięcie o objętym sporem roszczeniu w postępowaniu upadłościowym, nie będzie miało wpływu na orzeczenie o skardze kasacyjnej. W konsekwencji należy przyjąć, że przewidziany w art. 398¹² k.p.c. zakaz zawieszania postępowania kasacyjnego, poza ściśle wskazanymi wyjątkami wymaga, aby wyjątki te traktować ściśle i interpretować ich zakres mając na uwadze specyfikę postępowania kasacyjnego, co wyłącza możliwość stosowania art. 145 ustawy – Prawo upadłościowe za pośrednictwem art. 398¹² k.p.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 6 sierpnia 2014 r., I CSK 598/13, LEX nr

1540626). Należy przy tym zauważyć, że choć przedmiotowe postępowanie dotyczy zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego, a zatem Sąd Najwyższy działa jako Sąd drugiej instancji, to jednak zaskarżone postanowienie dotyczyło odrzucenia skargi kasacyjnej, a zatem środka inicjującego postępowanie kasacyjne, wobec czego, w ocenie Sądu Najwyższego, również w tym przypadku nie byłoby celowe zawieszanie postępowania w oparciu o art. 145 ustawy – Prawo upadłościowe.

Uwzględniając powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu (art. 394¹ § 3 w związku z 398¹⁴ k.p.c.).

as